

การพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจวัตร การคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3

The Development of Experience Organization through a Guided Play Model Incorporating Thinking Routines and Purposeful Teaching to Foster Knowledge-Seeking Skills in Year 3 Early Childhood

พัชญ์ชญาพันธ์ มั่งมีศุภธนโชติ¹, ชำนาญ ปาณาวงษ์²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก, ประเทศไทย

Patsayanon Mungmeesuphathanachot¹, Chamnan Panawong²
^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok, Thailand

✉: patsayanay27@gmail.com
(Corresponding Email)

Received: 08 May 2025; Revised: 03 June 2025; Accepted: 04 June 2025

© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (R&D) ที่มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย 3) เพื่อศึกษาความรู้สึกรักของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดทางไหล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 11 คน จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ กิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย แบบประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ แบบประเมินความรู้สึกรักของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ สถิติ Wilcoxon signed rank test ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้มี 4 ขั้นตอน 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นกระตุ้นการคิด 3) ขั้นลงมือปฏิบัติ 4) สะท้อนคิดการเรียนรู้ และนำขั้นตอนดังกล่าวมาออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ตาม

รูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย 4 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ 79.71/80.83 2) ทักษะการแสวงหาความรู้หลังเรียนด้วยกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย สูงกว่าก่อนใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่มีต่อกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจวัตรการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย มีความรู้สึกอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดประสบการณ์, การเล่นแบบชี้แนะ, กิจวัตรการคิดร่วมกับการสอน, การแสวงหาความรู้

Abstract

The objectives of this Research and Development (R&D) were to: (1) Create and evaluate the efficiency of guided play learning experiences model using thinking routine and intentional teaching approaches to enhance inquiry skills of kindergarteners, following the 80/80 efficiency criteria; (2) Investigate the comparative results of kindergarteners' inquiry skills between before and after applying a guided play learning experiences model with thinking routine and intentional teaching approaches; (3) Study the students' satisfaction towards the guided play learning experiences model using thinking routine and intentional teaching approaches. The research methodology comprises three approaches as follows: First, create and evaluate the efficiency of a guided play learning experiences model using thinking routines and intentional teaching approaches. Three experts evaluated the appropriateness. It was tested with kindergarten 3, semester 2, academic year 2024, at Wat Wang Wan School, Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3 to consider the appropriateness of the language, content and time used. Then, it was improved and tested with 9 students to evaluate the efficiency of the learning experience, following the 80/80 criteria. Second, investigate the comparative results of kindergarteners' inquiry skills between before and after the learning experiences. The sample was 11 students in kindergarten 3, Semester 2, Academic Year 2024 at Wat Hang Lai School, obtained by purposive sampling, One Group Pretest-Posttest Design. The instruments used were an inquiry skills assessment. The statistics used in data analysis included means, standard deviations, percentages, Wilcoxon signed rank test, and E_1/E_2 test.

Keyword: Learning Experiences, Guided Play, Thinking Routine and Intentional, Teaching Approaches, Inquiry

1. บทนำ

การแสวงหาความรู้เป็นความสามารถตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัยในการตั้งคำถามจากความสงสัย และใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการสำรวจ ตรวจสอบ และลงมือปฏิบัติเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้เด็กปฐมวัยสามารถสร้างความรู้ใหม่ เชื่อมโยงกับความรู้เดิม และเผยแพร่ความเข้าใจนั้นแก่ผู้อื่นได้ โดยทักษะนี้มีความเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะภายในอย่างความอยากรู้อยากเห็น และความกระตือรือร้น แต่แตกต่างกัน

ตรงที่การแสวงหาความรู้แสดงออกผ่านพฤติกรรมที่ลงมือปฏิบัติจริง เด็กปฐมวัย 4-6 ปีมีธรรมชาติที่ช่างสังเกต และเต็มไปด้วยคำถาม การส่งเสริมให้พวกเขาได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ เช่น การทดลอง การค้นคว้า และการแก้ปัญหา จะช่วยพัฒนาให้เกิดพฤติกรรมการแสวงหาความรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม และส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีเหตุผลในระยะยาว (ยศวีร์ สายฟ้า, 2554)

จุดมุ่งหมายสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน โดยเน้นพัฒนาการทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อส่งเสริมให้เด็กเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หนึ่งในทักษะสำคัญที่ควรปลูกฝังตั้งแต่ปฐมวัยคือ “ทักษะการแสวงหาความรู้” ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนผ่านการลงมือปฏิบัติจริง โดยเฉพาะการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบจากสิ่งที่สงสัย และนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่หรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทักษะนี้ยังช่วยให้เด็กเข้าใจธรรมชาติและสังคมรอบตัวผ่านการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล จึงถูกระบุไว้เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 อย่างชัดเจน

ทักษะการแสวงหาความรู้ เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ที่ช่วยให้เด็กเข้าใจสิ่งรอบตัวผ่านการสังเกต ตั้งคำถาม สำรวจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งนำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่และการสื่อสารกับผู้อื่นได้ สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาที่เน้นการพัฒนาเด็กให้มีทักษะสำคัญในทุกช่วงวัย อย่างไรก็ตาม การขาดการส่งเสริมตั้งแต่ระดับปฐมวัยส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทำงาน และศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ส่วนหนึ่งมาจากวิธีการสอนแบบบรรยายที่ไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและลงมือปฏิบัติ การส่งเสริมทักษะนี้จึงควรใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เชื่อมโยงกับความสนใจของเด็ก และฝึกฝนอย่างต่อเนื่องในบริบทที่เหมาะสม การเล่นเกมชี้แนะ (guided play) เป็นกระบวนการการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างการสอนและการเล่นอิสระอย่างสมดุล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเล่นและลงมือปฏิบัติ เพื่อเป็นการเสริมการเรียนรู้ โดยมีกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และเงื่อนไขสำหรับการเล่นในเวลาจำกัด ผ่านการใช้คำถามและการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก เช่น เกมและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา และการสื่อสาร รวมถึงพัฒนาภาษาได้ดีขึ้น การเล่นเกมชี้แนะจึงสอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเน้นการกระตุ้นการคิดและการลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่น การเล่นที่เกี่ยวข้องมีสามประเภทหลัก ได้แก่ การเล่นเกมอิสระ: เด็กเป็นผู้กำหนดและควบคุมการเล่นเอง ไม่มีวัตถุประสงค์ที่กำหนด การเล่นที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์: การเล่นที่ผู้ใหญ่กำหนดวิธีการหรือเป้าหมาย การเล่นเกมชี้แนะ: ผู้ใหญ่คอยชี้แนะและกระตุ้นการเรียนรู้ โดยให้เด็กเป็นผู้กำหนดการเล่นเอง แต่มีการตั้งคำถามหรือสาธิตเพื่อช่วยพัฒนาและเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ การเล่นเกมชี้แนะจึงเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ในเด็กอนุบาล และสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ (Fisher et al., 2013; Weisberg et al., 2016; Edwards & Cutter-Mackenzie, 2013) แนวคิดกิจวัตรการคิด (Thinking routine) เน้นการส่งเสริมกระบวนการคิดของเด็กให้เป็นกิจวัตรที่พัฒนาอย่างเป็นธรรมชาติผ่านการมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและฝึกกระบวนการคิดในขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะและสนับสนุนในกระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการคิดที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วยหลักการสำคัญ 5 ข้อ ได้แก่ การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม: การทำงานร่วมกัน

เป็นกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การจัดสภาพแวดล้อมและวัสดุที่หลากหลาย: กระตุ้นการใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ การตั้งคำถาม: เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดของเด็กในการสร้างความเข้าใจ การฟังอย่างตั้งใจ: ส่งเสริมให้เด็กกล้าสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรวบรวมร่องรอยการเรียนรู้: เช่น การพูด, การวาด, หรือการแสดงท่าทางเพื่อทบทวนความคิด การจัดประสบการณ์ในแนวคิดกิจกรรมการคิดจะ ช่วยส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ในเด็กอนุบาลให้พัฒนาอย่างครบถ้วนตามความสนใจและพัฒนาการของเด็ก โดยการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมจริงและมีครูเป็นผู้ชี้แนะในทุกขั้นตอน การจัดประสบการณ์เช่นนี้จะ สนับสนุนให้เด็กสามารถเรียนรู้และค้นหาคำตอบด้วยตนเองอย่างมีความหมายผ่านการเล่นแบบชี้แนะที่เป็นสื่อ ในการฝึกทักษะต่าง ๆ ในกระบวนการคิด (Fatchhart et al., 2011; Ritchhart & Perkins, 2008; Wolberg & Goff, 2012) แนวคิดการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย (Intentional Teaching) คือการสอนที่มุ่งเน้นการกำหนด เป้าหมายการเรียนรู้และการออกแบบกิจกรรมที่ชัดเจน โดยครูมีการวางแผนและการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้ เหมาะสมกับเด็กในแต่ละสถานการณ์ เป้าหมายหลักคือการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายตามความสนใจ ของเด็ก โดยมีหลักการสำคัญดังนี้: กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน วางแผนและจัดกิจกรรมที่ยืดหยุ่น สร้างสมดุลระหว่างการชี้แนะและการริเริ่มโดยเด็ก ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กเพื่อติดตามพัฒนาการการตั้งคำถาม กระตุ้นการคิดและการเรียนรู้ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับพฤติกรรมการเรียนรู้การสอนแบบนี้ช่วยให้เด็กเข้าใจ สิ่งที่ต้องการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาการพัฒนาการจัด ประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ของสังกัดโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย เด็ก ปฐมวัยได้ลงมือปฏิบัติและได้รับการชี้แนะจากผู้ใหญ่ตามความสนใจและพัฒนาการของตนเอง กระบวนการนี้ ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยพัฒนาทักษะการสังเกต การถามตั้งคำถาม การเชื่อมโยงข้อมูล การสำรวจ การนำเสนอ และการบันทึกเรียบเรียงความรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัส จึงช่วยให้เด็กปฐมวัยสามารถแสวงหาความรู้ได้อย่าง เหมาะสมและยั่งยืนเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้ แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังของการจัดประสบการณ์ตาม รูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะ การแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
3. เพื่อศึกษาความรู้สึกรักของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้ แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็ก

ปฐมวัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80

แหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

2. เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดวังวน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 3 คน เพื่อหาประสิทธิภาพหนึ่งต่อหนึ่ง และจำนวน 9 คน เพื่อหาประสิทธิภาพหนึ่งต่อสามกลุ่มเล็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

2. แผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การประเมินความเหมาะสมของการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย นำกิจกรรมการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย พร้อมแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการจัดประสบการณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย

2. การประเมินประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย

2.1 การประเมินแบบหนึ่งต่อหนึ่ง คือ การดำเนินการทดลองใช้กิจกรรมการจัดประสบการณ์

ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายกับเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนวัดวังวน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน
เพื่อประเมินความเหมาะสมของภาษา เนื้อหาและเวลา

2.2 การประเมินแบบหนึ่งต่อสาม คือ การดำเนินการทดลองใช้กิจกรรมการจัดประสบการณ์
ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายกับเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนวัดวังวน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน
เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

**ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการแสวงหาความรู้ ระหว่างก่อนและหลังเรียน
ด้วยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่าง
มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย**

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-
posttest design)

แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดทาง
ไหล จำนวน 11 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับ
การสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย
2. แบบประเมินทักษะการแสวงหาความรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิด
ร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย กับเด็กปฐมวัยชั้น
อนุบาลปีที่ 3 จำนวน 4 แผน ใช้เวลาการจัดประสบการณ์กิจกรรมเสรี 60 นาที วันจันทร์ พุธ ศุกร์ และแบบ
บันทึกคะแนนระหว่างดำเนินกิจกรรมตามกำหนด
2. ดำเนินการประเมินก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ ด้วยแบบประเมินทักษะการแสวงหา
ความรู้ของเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แบบประเมินทักษะการแสวงหาความรู้

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อศึกษาความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

แหล่งข้อมูล

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 11 คน โรงเรียนวัดทางไหล อำเภอพรมพิราม จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ จำนวน 15 ข้อ 2 ด้าน คือ 1.ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ 2.ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย หลังการจัดประสบการณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80

ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่เน้นกระบวนการคิดอย่างเป็นลำดับขั้นตอน แต่สามารถยืดหยุ่นและเปิดรับความคิดใหม่จากเด็ก มาสร้างเป็นขั้นตอน 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ

ขั้นที่ 2 กระตุ้นการคิด

-คิด ระดมสมอง

-คิด สัมผัส รับรู้

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ

-คิด เล่น สร้าง

-คิดเห็นเป็นภาพ

ขั้นที่ 4 สะท้อนคิดการเรียนรู้

ภาพที่ 1 กรอบโครงสร้างกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรม จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.78, S.D. = 0.25$) และผลความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.74, S.D. = 0.37$) ผู้วิจัยพบว่ากิจกรรมการจัดประสบการณ์ โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพ 79.71/80.83 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยเปรียบเทียบทักษะการแสวงหาความรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการจัดประสบการณ์ พบว่าคะแนนทักษะการแสวงหาความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ -2.952 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	Wilcoxon signed rank test	Sig
ก่อนเรียน	11	36	24.09	3.47	-2.952	0.015
หลังเรียน	11	36	29.91	4.59		

*มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยศึกษากิจกรรมตามกระบวนการเป็นขั้นตอนออกมา ดังนี้ การสังเกตของเด็กปฐมวัยใช้ประสาทสัมผัส 2 อย่างขึ้นไป ด้วยการใช้มือหยิบบล็อกมาเล่นทันทีด้วยการใช้ตามองบล็อกไม้ ใช้มือจับบล็อกไม้ตามความสนใจขาดการสังเกตอย่างจดจ่อในเวลา 3 นาที ส่งผลให้การบอกชื่อหรืออธิบายสิ่งที่สังเกตยังขาดรายละเอียดผู้วิจัยใช้คำถามยากเกิน การถามและการตั้งคำถาม กระตุ้นการเรียนรู้เป็นระยะว่า เด็ก ๆ สนใจขึ้นไหม สิ่งของเด็ก ๆ ถ้อยคำคืออะไร เด็ก ๆ สังเกตอีกครั้งว่าสิ่งนี้มีลักษณะอย่างไร มีสีอะไร หนักหรือเบา เหมือนหรือต่างกันอย่างไร คำตอบของเด็ก ยกตัวอย่างเช่น “บล็อกสีเหลือง” หรือ “บล็อกเขียวแตกต่างกัน” และเด็ก ๆ รู้ได้อย่างไร ใช้อะไรสังเกต ใช้อะไรสังเกตได้อีก เพื่อกระตุ้นให้เด็กใช้การสังเกตอย่างจดจ่อและบอกรายละเอียดของสิ่งที่สังเกต ผู้วิจัยพบว่า เด็กยังไม่เข้าใจคำว่า สังเกตจึงใช้คำถามกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น เด็กจับบล็อกแล้วรู้สึกอย่างไร ถ้าเด็ก ๆ อยากรู้ว่าบล็อกที่เด็ก ๆ สังเกตมีกลิ่นหรือไม่ เด็ก ๆ ใช้อะไรสังเกต เด็กตอบได้ว่าใช้จมูกสังเกต ถ้าต้องการรู้ว่าสิ่งที่สังเกตมีเสียงหรือไม่ เด็ก ๆ จะใช้อะไรสังเกต เด็ก ๆ ตอบได้ว่าใช้หูในการสังเกตเสียง การเชื่อมโยงข้อมูล จะได้ข้อมูลมาสู่ความสงสัยหรือการตั้งคำถามจากสิ่งที่สังเกตหรือได้คำถาม โดยใช้การสนทนาตอบโต้พูดคุยเปรียบเทียบข้อมูลที่คาดคะเนแล้วเอาผลมาสรุปในแบบคำพูดของเด็กภายในกลุ่ม การสำรวจค้นหาเด็กทำการสำรวจโดยสร้างเฉพาะของตนเองและเลือกใช้บล็อกไม้ชิ้นเดิมกล่าวคือ เด็กใช้บล็อกไม้สร้างแล้วล้มเด็กยังคงใช้บล็อกไม้ชิ้นเดิม มีการหยิบมาเพิ่มมีการเปลี่ยนขนาดหรือรูปทรง ตามที่คาดคะเนไว้ บ้านใช้หลังทรงสามเหลี่ยม ประตูใช้บล็อกสี่เหลี่ยมผืนผ้าเหมือนประตู เด็กสร้างผลงานออกมาตามที่วางแผนไว้ การนำเสนอเด็กนำเสนอความคิดของตนเองออกมาด้วยความเข้าใจใหม่ซึ่งเป็นผลงานจากการสำรวจผ่านอังกฤษและอวัจนภาษา ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ เช่น การแสดงภาพวาดสื่อชิ้นงาน ชিতเขียนตามวุฒิภาวะของแต่ละคนที่จะนำเสนอผลงานตนเอง บางคนก็ใช้การบอกเล่าแสดงท่าทางเพื่อจะสื่อความรู้สึก อธิบายถึงชิ้นงาน การบันทึกเรียบเรียงความรู้ใหม่ เด็กทำการสื่อสาร บอกเล่าเชื่อมโยงการเรียนรู้ออกมาผ่านการเล่านำเสนอพร้อมชิ้นงานให้ผู้อื่นเข้าใจ เป็นขั้นตอนประกอบด้วยท่าทางได้อย่างสอดคล้องกับสิ่งที่สร้างและภาพวาดที่เป็นการสรุปคำตอบ ผู้วิจัยนำผลงานของเด็กไปจัดโชว์ในงานนิทรรศการ เพื่อนำให้เด็กได้นำผลงานของตนออกมาโชว์ในงานเป็นการสรุปขั้นตอนของการประเมิน ให้ผู้อื่นได้เข้าใจผลงานที่เด็กสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่มีต่อกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย สามารถสรุปได้ว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.08)

5. อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิด ร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย ประยุกต์ใช้ กระบวนการวิจัยและพัฒนาแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ตามเกณฑ์ 80/80 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ **1. ขั้นเตรียมการ** เป็นขั้นแรกสำหรับครูในการเตรียมการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ก่อนการจะสอนในขั้นนี้เด็กจะมีความกระตือรือร้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำด้วยตนเองอีกทั้งเด็กมีความกล้าแสดงความคิดเห็นแบ่งปันประสบการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน ๆ **2. ขั้นกระตุ้นการคิด (คิด ระดมสมอง)** เป็นขั้นช่วยกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสของตนเองในการเรียนรู้ช่วยให้เด็กมีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการคิด ครูแบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อย ๆ แบบละความสามารถขั้นนี้ให้เด็กกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกับครู ผ่านการแสดงความคิดของเด็กๆ ให้ผู้อื่นได้มองเห็นเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดผ่านการคิดระดมสมองของเด็ก ๆ โดยครูรับฟังความคิดพร้อมเปิดรับหัวข้อใหม่ที่เกิดจากความสนใจแต่เกี่ยวข้องช่วยให้ครูวางแผนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นขั้นตอนแต่มีความยืดหยุ่นและเป็นประโยชน์กับการเรียนรู้ของเด็กทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล **2. ขั้นกระตุ้นการคิด (คิด สัมผัสรับรู้)** เป็นขั้นการใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสภาพแวดล้อมที่ครูจัดขึ้น โดยมีคำถามกระตุ้นให้เด็กใช้การสังเกต ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ เด็กได้ทบทวนและเรียนรู้ว่าตนเองสามารถใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้พอที่จะให้เด็กใช้เวลาในการสัมผัสอย่างจดจ่อเพื่อนเรียนรู้ อย่างเป็นเหตุเป็นผลบนหลักฐานและสามารถเชื่อมโยงความคิดประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ทำให้เกิดการสร้างความหมายในการเรียนรู้และถ่ายทอดสิ่งที่ตนกำลังคิดให้มองเห็นได้ด้วย **3. ขั้นลงมือปฏิบัติ (คิดเล่นสร้าง)** เป็นขั้นตอนที่เด็กร่วมแลกเปลี่ยนความคิดผ่าน การสนทนาและตั้งคำถามว่าตน คิดอะไร อย่างไร ขั้นตอนนี้ช่วยให้เด็กได้คิดวางแผนก่อนลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองว่าสงสัยหรือมีคำถามใดเกี่ยวกับสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ต้องการนำไปใช้สร้าง โดยครูคอยใช้คำถามกระตุ้นการเรียนรู้ โดยครูคอยชี้แนะเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือ คอยสังเกตพัฒนาการเพื่อปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม หรือการให้คำแนะนำการความช่วยเหลือระหว่างเด็กกับเด็กและระหว่างเด็กกับครู **3) ขั้นลงมือปฏิบัติ (คิดเห็นเป็นภาพ)** เป็นขั้นตอนที่เด็กแสดงความคิด ความสงสัยผ่านการสะท้อนคิดบนร่องรอยการเรียนรู้ที่ได้ปฏิบัติและสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ในครั้งต่อไปขั้นตอนนี้ช่วยให้เด็กได้สะท้อนการเรียนรู้ความเข้าใจใหม่ผ่านการแสดงผลงานหลักฐาน การบันทึกคำตอบ ภาพวาดพร้อมทั้งอธิบายความรู้ความเข้าใจใหม่ให้แก่ผู้อื่นได้ว่าตนเองสร้างอะไร สร้างอย่างไร และใช้อะไรสร้างอย่างเป็นเหตุเป็นผลบนหลักฐานตนเองสร้าง โดยครูเริ่มต้นการสนทนา จากข้อค้นพบที่ตนได้เรียนรู้ถึงการบันทึกสิ่งที่เด็กสะท้อนคิดอย่างเป็นขั้นตอนช่วยให้เด็กได้ทบทวนตรวจสอบความคิดอย่างมีเหตุผลและต้องการค้นหาคำตอบเพื่อเป็นการประเมินการเรียนรู้ของเด็กผ่านการพูด การวาด การเขียน การแสดงท่าทางต่าง ๆ เป็นการสะท้อนสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด **4. ขั้นสะท้อนคิดการเรียนรู้** เป็นขั้นตอนที่ครูรวบรวมชิ้นงาน สิ่งที่เด็กสะท้อนคิดการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมเพื่อนำสิ่งที่เด็กสะท้อนคิดมาประเมินความต้องการสิ่งที่ต้องการรู้เชื่อมโยงสู่ขั้นเตรียมการจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับ

ความต้องการของเด็กอย่างครอบคลุมทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ทักษะการแสวงหาความรู้จริง เป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยที่ถูกกำหนดให้เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560; ยศวีร์ สายฟ้า, 2554; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 4 แผน ได้แก่ 1) หน่วยโลกสวยด้วยสีสันทัน 2) เทคโนโลยีและสื่อสาร 3) หน่วยเสียงรอบตัว 4) หน่วยพลังงาน จำนวน 4 สัปดาห์ รวม 12 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.78$, S.D.= 0.25) ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดมาก ($\bar{X} = 4.74$, S.D.= 0.37) ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมในระดับดีมาก ทั้งนี้ตามขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ของ รัตนะ บัวสนธ์ (2552, น.50-51) ที่กล่าวว่า การประเมินประสิทธิภาพมี 2 ครั้ง ได้แก่ 1) การประเมินแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ได้แก่ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าปานกลาง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง อย่างละ 1 คน เพื่อหาข้อจำกัดและพัฒนาความเหมาะสมในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา และด้านเวลา พบว่าเนื้อหาที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เป็นเนื้อหาที่พัฒนาช่วยฝึกให้เด็กให้เป็นนักคิดและนักตั้งคำถามอันจะนำไปสู่การค้นหาคำตอบจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้ด้วยตนเอง สามารถสรุปข้อมูลด้วยการเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่กับความรู้ผลการประเมินประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.71/80.83 เป็นตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการแสวงหาความรู้ ระหว่างก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะ หลังเรียนด้วยการจัดประสบการณ์การเล่นแบบชี้แนะโดยใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดร่วมกับการสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์กระบวนการคิดเป็นสิ่งสำคัญช่วยพัฒนาการคิดให้กับเด็กสามารถบอกเล่าเพื่อสะท้อนและอธิบายสาเหตุวิธีการคิดของตนเองได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ritthart (2007) ดังนี้ 1) การสังเกต เด็กมีการสังเกตที่พัฒนาชัดเจนขึ้นดังจะเห็นได้จากผลของการสังเกต หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์ การจัดเตรียมสื่อของครู การจัดเด็กเป็นกลุ่มแบบคละความสามารถช่วยให้เด็กได้แบ่งปันความคิด ประสบการณ์ซึ่งประสบการณ์เดิมของเด็ก ๆ แต่ละคนแตกต่างกันจึงเป็นการเสริมต่อการเรียนรู้ระหว่างกันภายในกลุ่มและช่วยให้เด็ก ๆ เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับข้อมูลใหม่ กระตุ้นการคิด ในชั้นย่อย คิด ระดมสมองเป็นขั้นที่สนับสนุนให้เด็กได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิด โดยครูคอยชี้แนะและใช้คำถามกระตุ้นการเรียนรู้ด้วยการสนทนาและใช้การฟังอย่างตั้งใจว่าเด็กสนใจ อยากเรียนรู้สิ่งใดนำไปสู่การกำหนดเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ร่วมกันหรือสิ่งที่ต้องการสร้าง ครูจัดบันทึกสิ่งที่เด็กสะท้อนเพื่อติดตามความคิดและรวบรวมร่องรอยหลักฐานกระบวนการคิดของเด็กอย่างเป็นรูปธรรมช่วยให้เด็กใช้กระบวนการคิดในการวางแผนการทำงานได้อย่างเป็นขั้นตอน สอดคล้องกับ Worth and Grollman (2003) เด็กอนุบาลมีลักษณะธรรมชาติเป็นผู้ที่มีความอยากรู้อยากเห็นและต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในการเป็นนักสำรวจที่เอื้อให้เด็ก ขั้นตอนย่อย คิด สัมผัส

รับรู้ สนับสนุนให้เด็กใช้การสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูลตามแผนที่กำหนดไว้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ ได้หลากหลายช่องทางและใช้เวลานานขึ้นจากสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่มีความรายละเอียดเร้าความสนใจให้เด็ก ได้ใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้และทำการสังเกตอย่างจดจ่อในรายละเอียดเพื่อค้นหา สื่อ วัสดุ เด็ก ๆ สร้าง และใช้เวลาในการสังเกตได้เพิ่มขึ้นจนสามารถบอกได้ว่าสิ่งนั้น คืออะไร มีลักษณะอย่างไรได้อย่างชัดเจน ส่งเสริมให้เด็กใช้กระบวนการคิด สอดคล้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับอนุบาลของประเทศสิงคโปร์ และประเทศออสเตรเลียอธิบายว่า การจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ ทรัพยากรต่าง ๆ จะช่วยกระตุ้นความสนใจให้เด็กได้ฝึกฝนลงมือปฏิบัติผ่านการเล่น การสัมผัส (Bautista et al., 2016; Ministry of Education, 2013; Ministry of Education, Singapore, 2008; Sumsion et al., 2009) สามารถแสดง พฤติกรรมที่สะท้อนการสังเกตได้อย่างเข้าใจ ตั้งคำถามว่าตนคิดอย่างไรเพื่อให้เด็กสามารถตั้งคำถามจากสิ่งที่ สังเกตได้ ตั้งคำถามยังไม่ชัดเจน และแสดงความคิดเห็นการคาดคะเนคำตอบซึ่งอาจเพราะเด็ก ๆ ยังไม่ คำนึงขึ้น กับการจัดประสบการณ์ 2) การถามและการตั้งคำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ชั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ ชั้นย่อย 3 คิด เล่น สร้าง เด็กมีการตั้งคำถาม จากสิ่งที่ตนสนใจที่เชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิมมีความชัดเจนมากขึ้น 3) การเชื่อมโยงข้อมูล เด็กมีการเชื่อมโยงประโยค เช่น จะเอาไปทำเสาบ้านได้ไหม , แบน ๆ เหมือนกำแพงจะ เอาไปสร้างกำแพงได้ไหม , บล็อกอันใหญ่เหมือนเสาบ้าน ,ถ้าเอาไปวางหลาย ๆ ชั้นจะล้มไหม ครูใช้คำถาม กระตุ้นการเรียนรู้ผ่านการสนทนาและฟังอย่างตั้งใจครูแสดงออกด้วยการพยักหน้า ยิ้ม หรือทำท่าทางตื่นเต้นที่ได้ยินคำตอบหรือการตั้งคำถามจากเด็ก สร้างความเป็นกันเองให้เด็ก ร่วมบันทึกสิ่งที่เด็กสะท้อนคิดร่องรอย การเรียนรู้การตั้งคำถามที่จะเป็นแผนการดำเนินการในขั้นตอนต่อไปให้บรรลุเป้าหมายสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ได้ อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ Howitt et al., 2011; Kuhn & Pease (2008); Yunus & Yakob, (2014) 4) การสำรวจค้นหา เด็กมีการพัฒนาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ยังอยู่ชั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ ชั้นย่อย คิด เล่น สร้าง เด็ก ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดผ่านการสนทนาและตั้งคำถามว่าตนคิดอย่างไรนำไปสู่การลงมือปฏิบัติผ่านการเล่น ร่วมกันระหว่างเด็กกับเด็ก เด็กกับครู ครูเล่นร่วมกับเด็กทำให้ครูได้ประเมินพัฒนาการแบบบันทึกความคิดสิ่งที่ เด็กคิด พูดออกมา นำไปสู่การสื่อสารที่พัฒนาขึ้น 5) การนำเสนอ เป็นกระบวนการแสดงออกทางการคิด ความรู้สึก เพื่อสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจผู้ส่งสารจะส่งด้วยวจนภาษาหรือวจนภาษา ชั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ ชั้นย่อย คิด เห็น เป็นภาพ เป็นขั้นตอนที่เด็กแสดงความคิด ความสงสัยผ่านการสะท้อนคิดบนร่องรอยหลักฐานการเรียนรู้ที่ ได้ปฏิบัติและสิ่งที่ต้องการรู้ในครั้งต่อไป 6) การบันทึกเรียบเรียงความรู้ใหม่ เด็กสะท้อนคิดการเรียนรู้ผ่านการ ทำกิจกรรม เชื่อมโยงกับชั้นที่ 4 สะท้อนคิดการเรียนรู้ให้เด็กสะท้อนคิดออกมาเชื่อมโยงสู่ขั้นเตรียมการใน กิจกรรมต่อไปให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กอย่างครอบคลุมทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เปิดโอกาสให้ เด็กได้ค้นหาคำตอบหรือสะท้อนคิดว่าสิ่งใดที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มในครั้งต่อไปให้ครูได้รวบรวมข้อมูลสำหรับขั้น เตรียมการในกิจกรรมครั้งต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ünver et al. (2016) พบว่าเด็กมีทักษะการ แสวงหาความรู้เพิ่มขึ้น

3) ผลการศึกษาความรู้สึกของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์ พบว่านักเรียน มีความรู้สึกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.94$, และ S.D. = 0.08) สอดคล้องกับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ได้ แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ความรู้สึกเป็นคุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่ไม่อาจวัดได้โดยตรง การวัดความรู้สึก

เป็นการวัดโดยอ้อม วิธีการวัดความรู้สึกในงานที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในปัจจุบันมีหลากหลายวิธีด้วยกัน จากการศึกษาวิธีการวัดความรู้สึกของนักวิชาการหลายท่านพบประเด็นของวิธีการวัดที่คล้ายกัน มาตราวัดความรู้สึกสามารถกระทำได้หลายวิธี ความรู้สึก หมายถึง ความสุข ความสบายที่ได้รับจากการทำงาน ความสุขที่ได้รับจากการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานและทัศนคติที่ดีต่องานภายในกลุ่ม

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1) ในการจัดประสบการณ์นี้ต้องพัฒนาศักยภาพครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดและการแสวงหาความรู้ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้อย่างราบรื่นมีแบบแผนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดทักษะการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัยตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

2) ในการจัดประสบการณ์ ครูผู้สอนสามารถยืดหยุ่นเวลาไม่จำเป็นต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดใช้ในการสอนให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ในแต่ละขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการจัดประสบการณ์ให้มีความรู้ความเข้าใจกับเนื้อหาพัฒนาการสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็ก ส่งเสริมการใช้แนวคิดกิจกรรมการคิดในบ้าน และเชื่อมโยงการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กกับบริบทจริงของชีวิตขั้นตอนกระบวนการคิด เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้สอดคล้องกับทักษะการแสวงหาความรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และนำไปปรับใช้สู่บริบทในชีวิตจริงของเด็กได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560* (พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จิระพันธุ์ พูลพัฒน์. (2556). การพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย [การนำเสนอผลงาน]. การประชุมการครบรอบ.
- ทิตินา แคมมณี. (2534). *ระบบการออกแบบการเรียนการสอน*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจง อมรชีวิน. (2556). *Thinking classroom: เปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นห้องคิดด้วยการสืบถามเชิงปรัชญา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ พิมพ์สุวรรณ. (ปีพิมพ์ไม่ระบุ). *ประสิทธิภาพ*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2553). *ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรา อยู่สมบุญ. (2553). *ผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรื่องแสงที่มีต่อทักษะการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัย* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). DSpace Repository.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2557). ประเด็นท้าทายในการจัดการประถมศึกษา: จุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา. *วารสารครุศาสตร์*, 42(3), 126–142.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2557). รอยเชื่อมต่อการเรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนอนุบาลและประถมศึกษา: ก้าวที่สำคัญของเด็กประถมศึกษา. *วารสารครุศาสตร์*, 42(3), 143–159.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *ศัพท์ศึกษาศาสตร์*. อรุณการพิมพ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้*, 1(2), 3–14.
- ศรัณย์พร ยินดีสุข. (2561). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความไม่รู้และแนวทางในการพัฒนาความรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 46(2), 180–196.
- Aslan, S. (2017). Learning by teaching: Can it be utilized to develop inquiry skills? *Journal of Education and Training Studies*, 5(12), 190–198.
<https://doi.org/10.11114/jets.v5i12.2811>
- Epstein, A. S. (2014). *The intentional teacher: Choosing the best strategies for young children's learning*. National Association for the Education of Young Children.